Նար-Դոս

Նունե

Ե

Այդ օրից անցել էր հինգ տարի:

Հուլիսի սկիզբն էր:

Երեկոյան մայր մտնող արևի վերջին թույլ ճառագայթները լուսավորում էին ամառանոցի գեղեցկաշեն տների ապակիները, որոնք հեռվից վառ ճրագների էին նմանում:

Ցերեկվա շոգից հետո օդի մեջ սկսել էր արդեն մի տեսակ զովություն տիրել: Թռչունները տակավին ճլվլում էին ծառերի վերա: Հասարակաց այգիում նվագում էր զինվորական երաժշտական խումբը: Ամառանոցի գրեթե բոլոր բնակիչները՝ երեխաներից սկսած մինչև ծերերը՝ բոլորն էլ այնտեղ էին: Ահա այստեղ մայրը, հանդարտ զբոսնելով, նայում է ուրախությամբ յուր սիրելի զավակներին, որոնք օտարների երեխանց հետ բարեկամանալով, վազվզում են այգիների ճեմելիքներում. այնտեղ երիտասարդ երջանիկ ամուսինները կուռ-կուռի տված՝ ծանր-ծանր շարժում են ոտները, մյուս կողմն ուսումնարանների երկու սեռին պատկանող զվարճասեր երիտասարդներ միմյանց առաջ հազար ու մի կոմպլիմաններ են թափում մի խոսքով, որ կողմը դառնայիր ամենուրեք ժպիտ, ծիծաղ, ուրախություն, բերկրանք...

Բայց այդ ընդհանուր ուրախությանը չէր մասնակցում մեկը: Դա մի կին էր, որ այդ ժամանակ գտնվում էր այգիից ոչ այնքան հեռու գտնված մի գեղեցկաշեն

տան վերին հարկի սենյակներից մեկում, որի բոլորովին բաց պատուհանները նայում էին դեպի այգին: Նա նստած էր սենյակի մեջտեղում դրված կլոր սեղանի առաջ՝ բազկաթոռի վերա: Նրա գլուխը կարծես ակամայից թույլ կերպով ընկած էր ձախ ուսի վերա, իսկ աջ ձեռքը դանդաղ կերպով շարժում էր գրիչը, առջևը դրված թղթի վերա:

Դեռ մի քանի րոպե նա այդպես գրում էր, հետո երևի, հոգնելով, գրիչը վայր դրեց կամ, ավելի լավ ասած, գրիչը վայր ընկավ նրա ձեռքից և, մի քանի վայրկյան անշարժ մնալուց հետո, նա կամաց վեր կացավ տեղից, և օրորվելով, ինչպես նոր ոտը լինող մի մանուկ, հազիվհազ մոտեցավ պատուհաններից մեկին: Մեղմ հովիկը դրսից շոյեց նրա դեմքը, և նա ազատ շունչ առավ:

Նա շատ նիհար, դեղնած դեմքով, բարձրահասակ, մոտ քսաներեքամյա մի կին էր: Ինչպես երևում էր՝ նրա մարմինը մի ժամանակ բոլորովին կանոնավոր կերպով էր կազմված եղել, իսկ ինքը բավական գեղեցիկ, բայց այժմ նրա խիստ հիվանդության պատճառով, որ աչքի էր ընկնում հենց առաջին հայացքից, նա ավելի մի անդրգերեզմանային ոգու էր նմանում, քան կենդանի արարածի: Նրա սպիտակ, տանու հանդերձը, որ մի տեսակ փայլ էր տալիս նրա դեղնած դեմքին, իջել էր մինչև ոտները և կանգնած էր նրա մարմնի վերա բոլորովին ազատ: Սև մազերը, որոնցից մեծ մասը թափված էր երևում, բոլորովին արձակ, մինչև անգամ խճճված, փռվել էին նրա ուսերի վերա, իսկ դեղնած, ոսկրացած ձեռքերի բարակ կաշվի միջից երևում էին նրա կապույտ երակները:

Երկու րոպեի չափ անշարժ, որպես արձան և մեծ ու սևորակ աչքերը դեպի դուրս, մի կետին հառած՝ նա կանգնած էր պատուհանի առաջ: Նրա դեմքի վերա նշմարվում էր մի տեսակ, ավելի խոր վշտի նմանող, մելամաղձոտ արտահայտություն, որ միաժամանակ բացորոշ ցույց էր տալիս, որ նա արդեն և ակամայից հաշտվել էր յուր դրության հետ: Առհասարակ նրա բոլոր արտաքին տեսքը վկայում էր, որ վիշտն ու թշվառությունը մի անգամից բույն էին դրել նրա մեջ:

Նա երկար չկարողացավ կանգնած մնալ. նրա թույլ ոտները դողացին, և նա անշուշտ վայր կընկներ, եթե բարեբախտաբար, պատուհանի մոտ մի բազկաթոռ չլիներ, որի վերա նա կամաց նստավ: Նա ետ ընկավ բազկաթոռի մեջքի վերա,

աչքերը փակեց և երկար ժամանակ նրա բոլոր ուշադրությունը կարծես լարված էր դեպի այգու նվագող մի ինչ-որ տխուր մեղեդին, որի հնչյունները բաց պատուհաններից ներս էին թափանցում սենյակը: Այդ մեղեդին կարծես մի ողբ էր, որ դուրս էր թռչում բազմավիշտ, վշտաբեկ սրտի ամենախորին տեղերից:

Մեղեդին լռեց, բայց կինը տակավին նստած էր նույն անշարժ դրության մեջ: Նա քնած չէր. դեռ երկար նրա ականջներում հնչում էին տխուր մեղեդիի սրտաշարժ ելևէջները, և նրա միտքը թռած էր դեպի հեռուն... Վերջապես նա բացեց աչքերը և նստեց ուղիղ. նրա դեմքը ավելի դեղնած, ավելի խռովված էր: Նա մի կերպ վեր կացավ և հազիվհազ մոտենալով սեղանին, դարձյալ նստավ յուր առաջվա տեղը. նա վերցրեց գրիչը, և կամենում էր շարունակել յուր դրությունը, բայց երևի նրա ուժերը բոլորովին սպառվել էին, որովհետև գրիչը դարձյալ վայր ընկավ ձեռքից:

Հանկարծ նա մի տեսակ անհանգիստ շարժում գործեց և ձեռքը մոտեցնելով սեղանի վերա դրված հնչակին, հնչեցրեց նրան: Իսկույն դուռը բացվեցավ, և ներս մտավ մի ջահել աղախին:

Բժիշկ, հազիվ լսելի ձայնով դարձավ դեպի նա հիվանդ կինը:

Աղախինը իսկույն դուրս գնաց:

Հիվանդ կինը դարձյալ մի քանի րոպե մնաց անշարժ բազկաթոռի մեջ. հետո վեր կացավ տեղից և այս անգամ ույժից բոլորովին ընկած՝ հազիվհազ քարշ ընկավ դեպի մահճակալը, որ դրված էր պատի մոտ և որի վերա հստակ անկողին էր գցած մի քանի փափուկ, սպիտակ բարձերով, նա զգուշությամբ երեսն ի վեր պառկեց անկողնի վերա: Նա ձեռքը տարավ ծոցը, հանեց մի ինչ-որ լուսանկար պատկեր և երկար ժամանակ նայում էր նրան: Նրա դժգույն շրթունքները բաց ու խուփ էին լինում, բայց ոչ մի խոսք չէր լսվում. նա կարծես լուռ խոսում էր նույնպես լուռ պատկերի հետ: Վերջապես պատկերը վայր ընկավ նրա ձեռքից և թաքնվեցավ նրա կրծքի մեջ. աչքերը փակվեցան, և նրա կուրծքը աննկատելի կերպով բարձրանում էր ու ցածրանում:

Յատուկ Դրէմ

Չանցավ տասը րոպե, և ահա հայտնվեցավ աղախինը բժշկի հետ: Բժիշկը բարձրահասակ, բավական գեզեցկատեսիլ, բայց գունատ և տխուր դեմքով մոտ քսաննութամյա երիտասարդ էր: Հենց առաջին հայացքից երևում էր, որ նա ծանրաբարո, խելացի և շատ բարի մարդ է:

Նա մոտեցավ հիվանդին, հիվանդն անշարժ էր: Նա նայեց հիվանդի դեմքին և սաստիկ ցնցվելով, ակամայից ետ ու ետ գնաց: Աչքերը չռած և դողալով, նա նայում էր խելագարի նման հիվանդի դեմքին. կարծես նրա աչքերի առաջ մի չտեսնված, մի գերբնական բան էր երևում... Վերջապես նա դարձյալ մոտեցավ հիվանդի մահճակալին և գոռաց մի այնպիսի ձայնով, որ անկարելի է բառերով արտահայտել:

Նունե՛...

Հիվանդ կինը, որ մինչև այդ ժամանակ՝ աչքերը գոց՝ ըստ երևույթին ոչինչ չէր իմանում, այդ ձայնը լսելուն պես մի այնպիսի շարժում գործեց, որ կարծես հիվանդ չլիներ. և իսկույնևեթ բացեց աչքերը, նրա մեռած հայացքն ընկավ բժշկի խռովված դեմքին, նրա դժգույն շրթունքների վերա նրանից անսպասելի մի ժպիտ փայլեց և հիվանդին վայել ուրախ, բայց խիստ նվազ ձայնով շշնջաց.

Ա՛խ, Գրիգոր...

Եվ նա պարզեց դեպի նա յուր ոսկրացած ձեռքը: